

Hantering av läkemedel för injektion med risk för bestående toxisk effekt, arbetsinstruktion - Bilaga 4

Läkemedel för injektion kan med fördel beställas från sjukhusapoteket där dessa tillverkas av specialutbildad personal i kontrollerade lokaler.

Exempel på läkemedel	Antibiotika (penicilliner, cefalosporiner), protonpumpshämmare (esomeprazol), prostaglandiner (karboprost), antikoagulantia (alteplas, dalteparin), fibrinolyshämmare (aprotinin), hormoner (tetrakosaktid)
Risker	<ul style="list-style-type: none"> • Aerosolbildning i samband med beredning t ex övertryck vid spädning av torrampull och vid punktering av gummimembran • Stänk, läckage eller aerosolbildning vid justering av volym och luft från spruta • Läckage vid uppdragning i spruta, tillsats till infusionsvätska samt vid administration till patient • Ångbildning i samband med rengöring av intorkat spill • Hantering av avfall
Skyddsutrustning	<ul style="list-style-type: none"> • Skyddsförkläde med lång ärm eller skyddsrock • Skyddshandskar i nitril • Plastat underlägg för att fånga eventuellt spill på bänk • Vid risk för stänk används skyddsglasögon/visir
Arbetsätt	Se nedan sida 2(2)
Åtgärder vid spill	<ul style="list-style-type: none"> • Spill på arbetsbänk torkas upp omgående. Avlägsna spill med absorberande torkduk, rengör med vatten (avlägsnar spill bättre) och därefter med alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med rengörande verkan/tensid • Vid hudkontakt, skölj med stora mängder vatten och tvätta sedan noggrant med tvål och vatten • Vid ögonkontakt, skölj med stora mängder vatten eller koksaltlösning (15 min). Visir rengörs med vatten och diskmedel efter att arbetet avslutats
Avfall	<ul style="list-style-type: none"> • Efter beredning kastas skyddshandskar, skyddsförkläde, plastade underlägget och eventuellt övrigt avfall i gul uppsamlingsbox för riskavfall • Efter administrering läggs allt avfall i plastpåse som knyts ihop och kastas i gul uppsamlingsbox för riskavfall Kanyler och brytampuller kastas i behållare för stickande och skärande.

Arbetssätt - LÄKEMEDEL FÖR INJEKTION

1. Beredning ska ske på avsedd bänk
2. Handdesinfektion. Skyddsförkläde med lång ärm eller skyddsrock. Skyddshandskar i nitril. Vid risk för stänk används skyddsglasögon/visir
3. Bred ut och arbeta på plastat underlägg
4. Ta fram läkemedel. Gör syningskontroll och kontrollera utgångsdatum
5. Beredning av läkemedel, följ aktuell beredningsinstruktion för injektionsflaska med gummimembran eller brytampull nedan

Injektionsflaska med gummimembran*Med filterspik*

- a) ta fram luerlockspruta och filterspik med partikel- och luftfilter
- b) desinficera injektionsflaskans membran med t ex klorhexidinsprit
- c) dra upp lösningsmedel i sprutan och sätt på en filterspik
- d) stick igenom injektionsflaskans membran med flaskan stående upprätt. Spruta försiktigt ner lösningsmedel i flaskan. Snurra på flaskan tills läkemedlet löst sig (enligt fabrikantens anvisning)
- e) kontrollera att vätskan är normal till färg och utseende
- f) dra upp läkemedlet och märk sprutan enligt gällande rutin. Låt injektionsflaskan sitta kvar på sprutan fram till administrering

Med filterspik och sprutadapter

Sprutadapter kan användas i kombination med luerlocksprutan för att ytterligare minimera risken för spill.

- a) ta fram luerlockspruta, sprutadapter och filterspik med partikel- och luftfilter
- b) desinficera injektionsflaskans membran med t ex klorhexidinsprit
- c) dra upp lösningsmedel i sprutan, skruva fast sprutadaptern och sätt sedan på en filterspik på sprutadaptern
- d) fortsatt enligt punkt d i spalten "*Med filterspik*"

Brytampull

- a) ta fram luerlockspruta och uppdragningskanyl med partikelfilter
- b) dra upp spädningsvätska i luerlocksprutan om läkemedlet ska spädas
- c) desinficera halsen på brytampullen och bryt ampullen, använd gärna ampullbrytare
- d) dra upp läkemedlet med uppdragningskanylen
- e) ta bort uppdragningskanylen och sätt på en sprutpropp alternativt en sprutadapter
- f) märk sprutan enligt gällande rutin